

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Hoevenseweg te Velddriel

Rapportnummer P20230047
Staro Natuur en Buitengebied

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

**Hoevenseweg te Velddriel
maart 2023**

Projectnummer: P20230047
In opdracht van: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
info@starobv.nl
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer
Auteur: C. de Koning
Collegiale toets: E. Claassen

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Geldigheid onderzoek.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.1.1	Natura 2000	10
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland	11
4.1.3	Houtopstanden.....	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders	12
4.2.3	Libellen.....	12
4.2.4	Kevers en weekdieren	13
4.2.5	Vissen	13
4.2.6	Amfibieën	13
4.2.7	Reptielen	15
4.2.8	Vogels	15
4.2.9	Vleermuizen	16
4.2.10	Overige zoogdieren.....	17
5	Samenvatting	19
5.1	Beschermde gebieden.....	19
5.2	Beschermde soorten	19
5.3	Maatregelen en nader onderzoek	21
6	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlagen	23
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Pouderoyen Tonnaer begeleidt de bestemmingswijziging voor ruimtelijke ontwikkelingen aan de Hoevenseweg te Velddriel. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkelingen is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is een beoordeling of door uitvoering van voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden die strijdig zijn met de Wet natuurbescherming op basis van een globale inventarisatie. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een ontheffing verkrijgen.

Soortbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden vallen sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de algemene zorgplicht (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen plannen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden en houtopstanden.

Algemene zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor beschermde natuurwaarden. Dit betekent dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door handelen of nalaten van handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- + dergelijke handelingen achterwege laat
- + de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen (indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd)
- + deze gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen).

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedsfeer van de handeling. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn voor soorten benoemd in de Habitatrichtlijn, bijlage IV (inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II) of vijf jaar (voor nationaal beschermde soorten) in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”.

Dit rapport gaat in op de effecten van de voorgenomen plannen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de voorgenomen plannen kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Leeswijzer

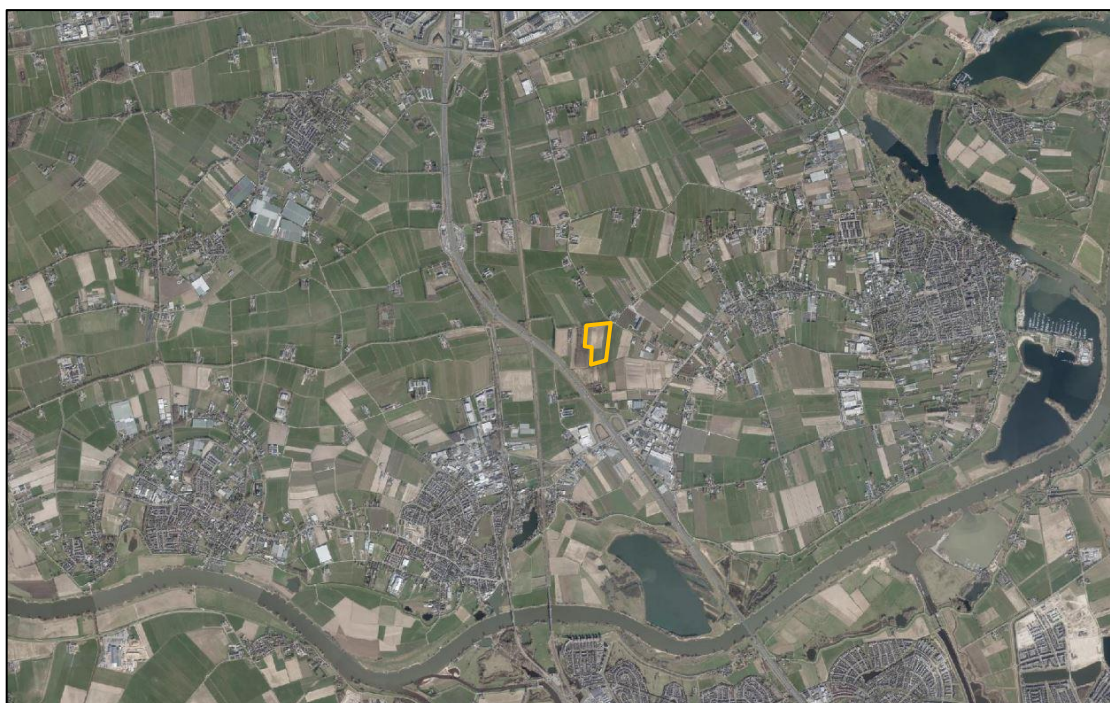
In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen plannen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en de effecten van de voorgenomen plannen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het onderzochte plangebied geldt als zoekgebied voor de voorgenomen ontwikkelingen. Het plangebied ligt aan de Hoevenseweg, in het westen van Velddriel. Het bevindt zich ten zuiden van de Hoevenseweg. Het plangebied is omsloten door watergangen. Ten noorden bevindt zich de Hoevenseweg en ten westen bevindt zich een populierenbosje. De oost- en zuidzijde grenzen aan weilanden en akkers. Zelf bestaat het plangebied uit een deels omheind weiland en een maïsakker. Hierdoor lopen enkele greppels en slootjes.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Foto's 1 tot en met 4 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Weiland in het zuidwestelijk deel van het plangebied

Foto 2. Maïsakker in het plangebied

Foto 3. Greppel in het plangebied

Foto 4. Laanbomen ten noorden van het plangebied

Foto 5. Populierenbosje ten westen van het plangebied

Foto 6. Wetering ten zuiden van het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens paddenstoelen te telen in cellen (hallen). Hiervoor dient een hal gebouwd te worden. Daarnaast kan worden gedacht aan werkzaamheden zoals het dempen van slootjes of greppels, het aanleggen van een toegangsweg, parkeerplaatsen, overige verharding en verlichting rond de bebouwing. Een ontwerp met de voorgestane situatie is (nog) niet voorhanden.

3 Methode

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan, en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden), het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden in en nabij het plangebied zijn onderzocht. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, het voorkeurs habitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het plangebied.

Veldbezoek

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle aanwezige habitats zijn opgenomen binnen het plangebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 6 februari 2023 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 7 °C.

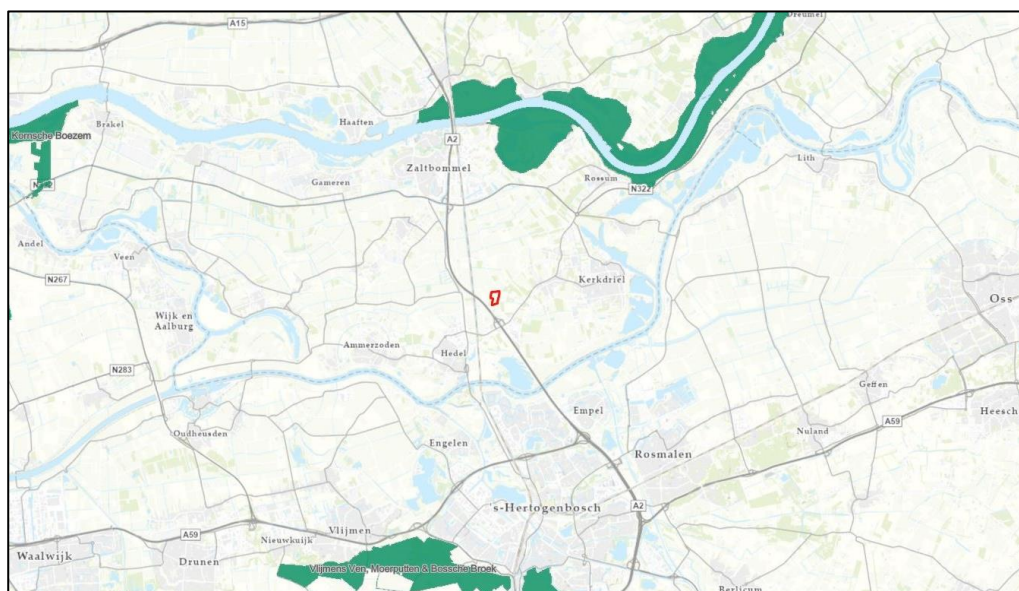
4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Deze paragraaf beschrijft de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten van de werkzaamheden op deze gebieden. Tevens wordt ingegaan op de beschermde houtopstanden en wordt beoordeeld of deze aanwezig zijn in het plangebied.

4.1.1 Natura 2000

Uit de kaarten van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 4,0 kilometer afstand ten noorden van het plangebied ligt, zie figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 3. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen gearceerd) (bron: University of Groningen Geodienst)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

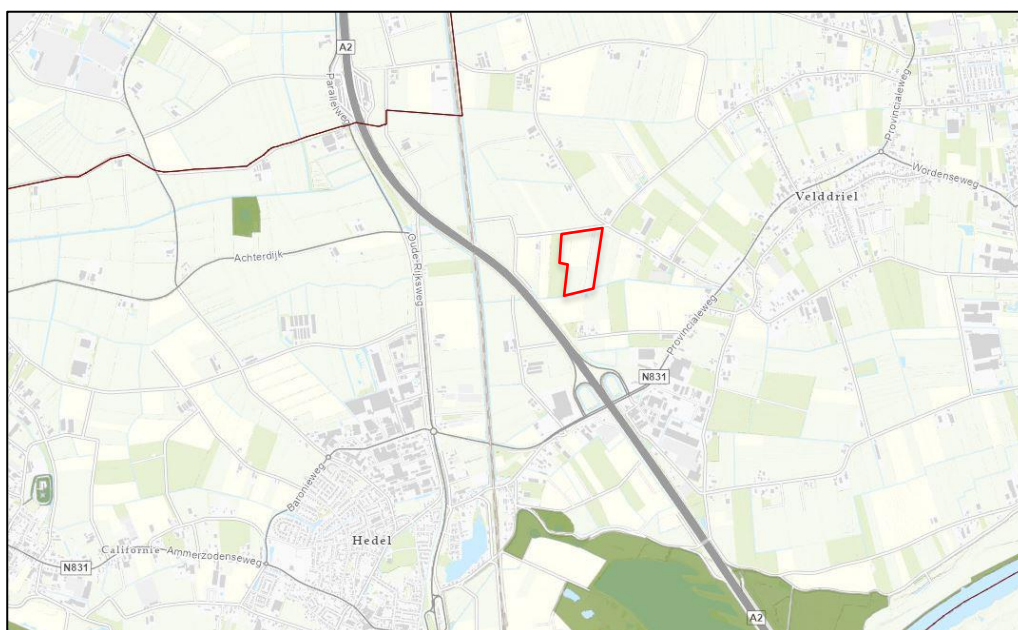
Het is niet uit te sluiten dat in de realisatie- en/of gebruiksfase een toename ontstaat van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Middels een stikstofdepositieberekening met het programma Aerius calculator dient in beeld te

worden gebracht of een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ontstaat.

4.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit GNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart natuurbeheerplan op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het GNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt op circa 1,5 kilometer ten zuiden van het plangebied. De ligging van het GNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (groene vlakken)
(bron: www.arcgis.com/apps/webappviewer)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN. Gezien de lokale aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het plangebied is het niet te verwachten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.1.3 *Houtopstanden*

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Beschermde houtopstanden moeten aan beide voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';

- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 1.000m² óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Indien de houtopstand voldoet aan deze voorwaarden dient bij de provincie een kapmelding te worden ingediend en dient te worden voldaan aan de herplantplicht. Naast eisen vanuit de Wnb kunnen de provincie en de gemeente extra eisen stellen ten aanzien van de kap en herplant.

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom, maar in het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Beschermde houtopstanden zijn in het plangebied niet aan de orde.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen (delen van) beschermde planten aangetroffen. Ondanks dat het tijdens het veldbezoek niet de juiste periode voor het aantreffen van beschermde vaatplanten is uitgevoerd, kan op basis van de aanwezige habitat, het huidige beheer en expert judgement worden uitgesloten dat beschermde planten in het plangebied aanwezig zijn.

4.2.2 Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied teunisbloempijlstaart (§3.3 Wnb) is waargenomen.

In het plangebied is alleen kort grasland en maïsakker aanwezig, het ontbreekt aan geschikte habitat en/of de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

4.2.3 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied rivierrombout (§3.2 Wnb) is waargenomen.

Binnen het plangebied zijn beken en rivieren afwezig, waardoor er geen geschikt voortplantingshabitat voor rivierrombout in (en direct rond) het plangebied voorkomt. Permanent oppervlaktewater is aanwezig in en aan de rand van het plangebied in de vorm van greppels en slootjes. Deze zijn echter ondiep en onderwatervegetatie

ontbreekt, waardoor het ontbreekt aan geschikt voortplantingshabitat voor beschermde libellen. De wetering ten zuiden van het plangebied heeft ook geen duidelijke onderwatervegetatie. Het voorkomen van essentieel habitat van beschermde libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.4 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend. In het plangebied ontbreken geschikte habitattypen voor de beschermde soorten kevers en weekdieren omdat alleen sterk bemest grasland en maïsakker aanwezig is. Het voorkomen van beschermde soorten kevers en weekdieren in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.5 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen. Voor deze soorten zijn geschikte habitats afwezig. Doordat hoogstwaarschijnlijk wel enkele slootjes en greppels jaarrond watervoerend zijn en in verbinding met een grote water (wetering) staan, is het wel mogelijk dat algemene vissoorten in het plangebied voorkomen.

Effectbeoordeling

Wanneer werkzaamheden aan watervoerende sloten en greppels worden uitgevoerd, kunnen niet beschermde algemene vissoorten worden gedood. In het kader van de zorgplicht dienen hiervoor mitigerende maatregelen te worden genomen.

Mitigerende maatregelen

Vanuit de algemene zorgplicht dient te worden voorkomen dat vissen worden gedood. Dit kan door werkzaamheden aan het natte profiel van sloten uit te voeren tussen 1 september en 31 oktober. Wanneer sloten gedempt moeten worden, dan moeten aanwezige dieren worden afgevangen en worden overgezet naar vergelijkbare watergangen buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

4.2.6 Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied kleine watersalamander (§3.3 Wnb) is waargenomen. Op één tot twee kilometer afstand van het plangebied zijn kamsalamander (§3.2 Wnb), bastaardkikker en gewone pad (§3.3 Wnb) waargenomen.

Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn algemene en niet-kritische soorten, ze hebben geen uitgesproken voorkeur voor specifiek land-, overwinterings- of voortplantingshabitat en kunnen in een grote variatie aan leefgebieden voorkomen waaronder dorpen en steden.

Kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met overgangen van bos naar agrarische percelen, houtwallen en struwelen. De soort plant zich voort in stilstaande poelen, vijvers, vennen en leemputten met een groot aanbod aan waterplanten en de afwezigheid van vis.

In het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van slootjes en greppels. Tijdens het veldbezoek waren enkele (delen) hiervan droog. Het is aannemelijk dat enkele wel jaarrond watervoerend zijn, doordat zij in contact staan met de Hoofdwetering. Door deze verbinding is het voorkomen van vis niet uit te sluiten, wat negatief is voor de aanwezigheid van amfibieën. Daarnaast hebben alle watergangen in en rond het plangebied dermate steile oevers, dat amfibieën de wateren mogelijk niet zelfstandig kunnen verlaten. Hierdoor zijn de watergangen in en rond het plangebied marginaal geschikt als voortplantingshabitat voor amfibieën. Het is echter niet uit te sluiten dat algemene en niet-kritische soorten amfibieën, zoals kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker de watergangen gebruiken als voortplantingshabitat.

Vanwege het ontbreken van schuilmogelijkheden in het plangebied is het ongeschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Het is wel mogelijk dat bovengenoemde algemene en niet-kritische soorten amfibieën het plangebied incidenteel doorkruisen. Het bosje naast het plangebied kan wel functioneren als overwinteringshabitat van algemene soorten amfibieën. Gezien de kenmerken van de watergangen en het plangebied is de aanwezigheid van kamsalamander uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij graafwerkzaamheden aan de watergangen kan mogelijk het voortplantingshabitat van bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker worden verstoord en individuen (eitjes, larven, sub-adulten en adulten) worden verwond of gedood. Bij het dempen van watergangen verdwijnt marginaal geschikt voortplantingsgebied van algemene amfibiesoorten. De voorgenomen plannen hebben geen effect op overwinteringshabitat van deze soorten.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden verkregen. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie kader in hoofdstuk 1. In het kader van de zorgplicht dienen graafwerkzaamheden aan de mogelijke voortplantingswateren te worden uitgevoerd wanneer deze niet in gebruik zijn als voortplantingshabitat. Graafwerkzaamheden aan watergangen vinden plaats in de winterperiode, globaal van oktober tot februari, of buiten deze periode als ze droog staan.

Om het verwonden van dieren te voorkomen dient bij het afgraven van de grond één kant op te worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.2.7 Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor reptielen. Daarnaast kunnen reptielen het plangebied door de geïsoleerde ligging te midden van agrarische percelen niet bereiken. De aanwezigheid van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.8 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil (alle §3.1 Wnb).

Tijdens het veldbezoek zijn knobbelzwaan en buizerd nabij het plangebied waargenomen. In het populieren bosje bevinden zich twee (oude) nesten van houtduif, op ca. 10 en 20 meter afstand van het plangebied. Jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen in het populieren bosje.

Bomen en struiken zijn afwezig in het plangebied. Nestgelegenheid voor boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en algemene soorten zoals merel, komt dus niet in het plangebied voor. Doordat bebouwing afwezig is, ontbreekt het binnen het plangebied ook aan nestgelegenheid voor gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar en steenuil. Jaarrond beschermde nesten zijn in het plangebied dus afwezig. Het plangebied biedt daarnaast geen geschikte nestgelegenheid in de oevers van de slootjes en greppels voor algemene vogelsoorten zoals verschillende eendensoorten, meerkoet en waterhoen.

Het plangebied kan dienen als foerageergebied voor algemene vogelsoorten zoals houtduif, en vogels met een jaarrond beschermd nest zoals buizerd, boomvalk, havik, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil. Of het plangebied geschikt is als foerageergebied is afhankelijk van het gewas dat op het land staat; foerageren in een akker met volgroeide maïs is niet gemakkelijk, in een grasland of akker met lage gewassen wel.

Voor steenuil is het plangebied niet uitermate geschikt als foerageergebied. De soort is afhankelijk van kleinschalig cultuurlandschap met jaarrond lage vegetatie (zoals beweide grasland) en voldoende zitplaatsen om te kunnen jagen. Het landschap rond het plangebied is deels kleinschalig en gevarieerd, met name direct rond de boerderijen in de omgeving. Het plangebied zelf wordt gebruikt voor gewassen zoals grassen en maïs. Zitplaatsen zijn aanwezig, maar het ontbreekt grotendeels aan dekking.

Effectbeoordeling

Bij het bebouwen van het plangebied gaat mogelijk foerageergebied voor vogels verloren. Direct rond het plangebied zijn voldoende alternatieven, waardoor er te allen

tijde voldoende foerageergebied overblijft. Er is daarom geen negatief effect te verwachten.

4.2.9 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. Ze kunnen onder andere verblijven in huizen, kelders, bunkers, holtebomen (gaten, scheuren en loszittend schors) en grote bouwwerken zoals viaducten. Deze elementen zijn in het plangebied niet aanwezig. Het plangebied kan dienen als foerageergebied voor vleermuizen, maar het is niet uitermate geschikt. Veel vleermuissoorten foerageren op locaties met enige luwte zoals tussen gebouwen en nabij bomen. Dit is in het plangebied enkel aanwezig aan de westzijde (bij het populierenbosje) en nabij de Hoevenseweg. In het plangebied bevinden zich mogelijk ook vliegroutes voor vleermuizen. Vliegroutes liggen langs aaneengesloten lijnvormige elementen zoals watergangen en laanbomen. De laanbomen aan de Hoevenseweg, de rand van het populierenbosje en de Hoofdwetering (buiten het plangebied) zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen omdat ze een aaneengesloten verbinding vormen tussen mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebied.

Effectbeoordeling

Voor vleermuizen is en blijft in de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied aanwezig waardoor geen negatieve effecten optreden op het foerageergebied. De laanbomen aan de Hoevenseweg, het populierenbosje en de Hoofdwetering blijven behouden. Derhalve kunnen mogelijk aanwezige vliegroutes langs deze elementen in stand blijven.

Vleermuizen kunnen negatieve effecten ondervinden van extra verlichting die wordt aangebracht in het plangebied (zoals bouwlampen tijdens de realisatiefase en lantaarnpalen in de gebruiksfase). Hierdoor kunnen foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen worden aangetast of vernietigd, waardoor verblijfplaatsen onbereikbaar kunnen worden.

Mitigerende maatregelen

Wanneer werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen plaatsvinden (april t/m oktober), dienen de werkzaamheden overdag uitgevoerd te worden zodat er geen verstoring op foeragerende vleermuizen door kunstlicht kan plaatsvinden. Indien werkzaamheden in de nacht moeten worden uitgevoerd, dient aangepaste verlichting te worden gebruikt met afgeschermd armatuur en een lichtbron met lichtwarmte <2700K. Tijdens de werkzaamheden mogen geen lampen worden geschieden op de laanbomen aan de Hoevenseweg, het populierenbosje en de Hoofdwetering, die grenzen aan het plangebied.

In de gebruiksfase dient nieuwe verlichting te worden uitgerust met aangepaste armatuur zodat wordt voorkomen dat de aangrenzende laanbomen, bosrand en wetering worden verlicht. Ook kan gedacht worden aan het toepassen van amberkleurige verlichting, <2700 Kelvin, dit is minder storend voor vleermuizen.

4.2.10 Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, das, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel en woelrat (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is bever (§3.2 Wnb) waargenomen. Op twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied zijn otter (§3.2 Wnb), boommarter, damhert en hermelijn (§3.3 Wnb) waargenomen.

Algemene muizensoorten en woelrat kunnen verblijfplaatsen hebben in de akkerranden en mogelijk ook in de oevers. Zij kunnen foerageren in de akkerranden en de akker zelf (afhankelijk van het gewas).

Voor steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel biedt het plangebied onvoldoende dekking en er is geen dekkingbiedende vegetatie die naar het plangebied leidt. Egel, haas, konijn, ree, vos, kunnen de akker gebruiken om te foerageren. Mogelijk vormt het plangebied een (klein) onderdeel van het leefgebied van deze soorten. In het plangebied zijn van deze soorten geen verblijfplaatsen aanwezig. Door het intensieve gebruik van de akkers en doordat geen dekking of voldoende grote onbeheerde/rustige delen aanwezig zijn in het plangebied is het ongeschikt voor verblijfplaatsen van deze soorten.

Voor boommarter ontbreekt het geschikte boomrijke habitat en voor damhert en das ontbreekt bosgebied. De soorten kunnen voorkomen in de omgeving van het plangebied, maar het plangebied zelf is ongeschikt als leefgebied en verblijfplaats. Voor bever ontbreekt het geschikte overgangsgebied tussen land en water en is de waterdiepte van slootjes en greppels in het plangebied te ondiep. Voor otter ontbreekt dekking in het plangebied. De soort vindt in het plangebied geen geschikt leefgebied of locatie voor een verblijfplaats.

Effectbeoordeling

Bij de werkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en woelrat worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond.

Door het (gedeeltelijk) bebouwen van het plangebied verdwijnt mogelijk leefgebied voor algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos en woelrat. Het plangebied is voor deze soorten geen optimaal leefgebied/foerageergebied door het intensieve gebruik van de akkers. In de buurt van het plangebied is en blijft voldoende alternatief leefgebied beschikbaar.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op grondgebonden zoogdiersoorten die de ruimte rond het plangebied gebruiken als onderdeel van het grotere leefgebied. De groenstructuren rond het plangebied blijven namelijk behouden.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos en woelrat geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden of niet opzettelijk doden van dieren te voorkomen kan bij het rijden in de

akkerranden, langs de oevers en langs de bosrand in één richting en in een rustig tempo te worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. De dieren die incidenteel gebruik kunnen maken van de akker zijn zelfredzaam genoeg om te kunnen vluchten zodra de werkzaamheden van start gaan. Aangeraden wordt om de eventueel aanwezige dieren richting de andere akkers of het populierenbosje te jagen, en niet richting de Hoevenseweg.

5 Samenvatting

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (4,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Het is niet uit te sluiten dat in de realisatie- en/of gebruiksfase een toename ontstaat van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Middels een stikstofdepositieberekening met het programma Aeries calculator dient in beeld te worden gebracht of een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ontstaat.

Het plangebied ligt op circa 1,5 kilometer afstand van het GNN. Gezien deze relatief grote afstand en de lokale aard van de voorgenomen plannen wordt niet verwacht dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN.

Beschermde houtopstanden zijn in het plangebied niet aan de orde.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie kader in de inleiding. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied kan dienen als foerageergebied van vogels. In de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden. Zodoende ontstaan geen negatieve effecten ten aanzien van het foerageergebied van vogels. Mogelijkheden voor nestplekken ontbreken in het plangebied. In het naast het plangebied gelegen bosje zijn geen jaar rond beschermde nesten aangetroffen.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel maakt het plangebied mogelijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Voor vleermuizen is en blijft in de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied aanwezig waardoor geen negatieve effecten optreden op het foerageergebied. De laanbomen aan de Hoevenesweg, de rand van het populierenbosje en de Hoofdwetering (allen buiten het plangebied) zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen omdat ze een aaneengesloten verbinding vormen tussen mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebied. De laanbomen aan de Hoevenesweg, het populierenbosje en de Hoofdwetering blijven behouden. Derhalve kunnen mogelijk aanwezige vliegroutes langs deze elementen in stand blijven.

Vleermuizen kunnen negatieve effecten ondervinden van extra verlichting die wordt aangebracht in het plangebied (zoals bouwlampen tijdens de realisatiefase en lantaarnpalen in de gebruiksfase). Wanneer de werkzaamheden in de actieve periode van de vleermuis worden uitgevoerd (april t/m oktober), dienen de werkzaamheden overdag uitgevoerd te

worden zodat er geen verstoring op vleermuizen door kunstlicht plaats kan vinden. Indien werkzaamheden in de nacht moeten worden uitgevoerd, dient aangepaste verlichting te worden gebruikt met afgeschermd armatuur en een lichtbron met lichtwarmte <2700K. Ook is het belangrijk dat eventuele permanente verlichting wordt uitgerust met aangepaste armatuur zodat wordt voorkomen dat de aangrenzende laanbomen, bosrand en wetting worden verlicht. Ook kan gedacht worden aan het toepassen van amberkleurige verlichting, <2700 Kelvin, dit is minder storend voor vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

De watergangen in en rond het plangebied zijn marginaal geschikt als voortplantingshabitat voor amfibieën. Het is echter niet uit te sluiten dat de algemene en niet-kritische soorten amfibieën kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker de watergangen gebruiken als voortplantingshabitat. Vanwege het ontbreken van schuilmogelijkheden in het plangebied is het ongeschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Het is wel mogelijk dat bovengenoemde algemene en niet-kritische soorten amfibieën het plangebied incidenteel doorkruisen.

Bij graafwerkzaamheden aan de watergangen kan mogelijk het voortplantingshabitat van bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker worden verstoord en individuen (eitjes, larven, sub-adulten en adulten) worden verwond of gedood. Bij het dempen van watergangen verdwijnt marginaal geschikt voortplantingsgebied van algemene amfibiesoorten.

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden verkregen. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie kader in hoofdstuk 1. In het kader van de zorgplicht dienen graafwerkzaamheden aan de mogelijke voortplantingswateren te worden uitgevoerd wanneer deze niet in gebruik zijn als voortplantingshabitat. Graafwerkzaamheden aan watergangen vinden plaats in de winterperiode, globaal van oktober tot februari, of buiten deze periode als ze droog staan. Om het verwonden van dieren te voorkomen dient bij het afgraven van de grond één kant op te worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor de algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en woelrat kunnen delen van het plangebied dienen als verblijfplaats. Bij de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. Voor egel, haas, konijn, ree en vos kan het plangebied een klein deel uitmaken van het functioneel leefgebied. Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos en woelrat geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie kader in hoofdstuk 1. Om het verwonden van dieren te voorkomen, kan bij de werkzaamheden één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb	foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vliegroute en/of foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Rekening houden met verlichting in aanlegfase en gebruiksfase
bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Voortplantingshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Graafwerkzaamheden aan watergangen in de winterperiode of als ze droog staan. Rustig, in één richting werken zodat dieren kunnen vluchten
Algemene spits-, woel- en ware muizen en woelrat	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Rustig, in één richting werken zodat dieren kunnen vluchten
Egel, haas, konijn, ree en vos	§3.3 Wnb	Functioneel leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Rustig, in één richting werken zodat dieren kunnen vluchten

5.3 Maatregelen en nader onderzoek

Het is niet uit te sluiten dat binnen het plangebied enkele beschermde soorten voorkomen. Voor vleermuizen kunnen negatieve effecten worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. Voor algemene soort amfibieën, algemene spits-, woel- en ware muizen, woelrat, egel, haas, konijn, ree en vos en ten aanzien van mogelijk voorkomende niet beschermde vissen dient invulling te worden gegeven aan de algemene zorgplicht.

Mitigerende maatregelen

- + Verstoring van vleermuizen door verlichting voorkomen door 's nachts verlichting uit te schakelen of afschermende armaturen toe te passen, zodat wordt voorkomen dat de aangrenzende laanbomen, bosrand en wetting worden verlicht. Ook kan gedacht worden aan het toepassen van amberkleurige verlichting, <2700 Kelvin.
- + Graafwerkzaamheden aan watergangen uitvoeren tussen 1 september en 31 oktober of wanneer ze droog staan.
- + Wanneer sloten gedempt moeten worden, dan moeten aanwezige dieren worden afgevangen en worden overgezet naar vergelijkbare watergangen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- + Werkzaamheden zoals graven en vegetatie verwijderen in één richting uitvoeren zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten.

Nader onderzoek

Ten aanzien van de gebiedsbescherming dient een AERIUS-calculatie uit te wijzen of een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ontstaat.

6 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, maps.arcgis.com (feature layer), 02-02-2023
- + Natuurnetwerk Nederland, www.arcgis.com/apps/webappviewer, 02-02-2023
- + NDFF – 01-02-2023 16:30:41
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden (Natura 2000) en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk.

In Nederland is de bescherming van de Natura 2000-gebieden verankert in de Wet natuurbescherming. De Europese verplichtingen tot gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor de flora

en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

Bij Natura 2000-gebieden vormen de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied in een aanwijzingsbesluit zijn geformuleerd een belangrijk aanknopingspunt voor de bescherming van de habitattypen en (vogel-)soorten in een gebied. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Natuurnetwerk Nederland (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen gemiddeld genomen meer soorten planten en dieren leven. Het Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van het NNN.

Het Rijk heeft de bescherming van het NNN vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Provincies moeten op grond van het Barro het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. In deze verordeningen moeten ook de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn vastgelegd.

Het doel van de planologische bescherming van het NNN is om het netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn.

De bescherming van het NNN vindt plaats door het nee-tenzij-regime. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden niet zijn toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden (bos, bomenlanen, houtwallen, struikhagen en dergelijke) te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Zodra in het kader van ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden verwijderd worden, moet het worden herplant. Als dit niet mogelijk is op dezelfde locatie moet elders gecompenseerd worden in de vorm van aanplant van een nieuwe houtopstand of uitbreiding van een bestaande houtopstand.

Van 'bos' wordt gesproken als de bomen elkaar duidelijk beïnvloeden, en het een bedekkingsgraad heeft van minimaal 60%. Onder de Wnb beschermde houtopstanden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 10 are (1.000 vierkante meter) óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen (kappen van één boom uit een rij van minimaal 21 bomen valt ook hieronder).

De bescherming geldt niet voor houtopstanden op erven of in tuinen; fruitbomen en windschermen om boomgaarden; uit populier of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden. Eveneens geldt de bescherming niet voor het dunnen van houtopstanden.

Voor het verwijderen van beschermde houtopstanden dient bij de provincie een kapmelding te worden gedaan. De kapmelding wordt gedaan wanneer een houtopstand wordt gekapt, geroid, ontworteld, of als bomen en struiken door handelen van personen of vee sterven of ernstig beschadigd raken. Soms is het ook nodig een kapmelding te doen bij de gemeente. Naast het doen van een kapmelding, dient ook te worden voldaan aan de herplantplicht. Herplant moet plaatsvinden op de locatie van de verwijderde houtopstand, op een bosbouwkundig verantwoorde manier, binnen 3 jaar na het kappen van de houtopstand en volgens de geldende provinciale regels. In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk uitstel of ontheffing van de herplantplicht aanvragen. Ook is het in bepaalde gevallen mogelijk om ontheffing te vragen de herbeplanting op een andere locatie te doen.